

Valmistelija: talouspäälikkö Sami Koskikallio, tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginhallituksen talousarviokehys vuodelle 2026

Kaupunginhallitus käsitteli talousarviokehystä vuoden 2025 talousarvioksi kokouksessaan 23.6.2025 § 252.

Talousarvionäkymät Raisiossa ja lautakuntien talousarvioraamit

Tämänhetkisten taustatietojen valossa kaupungin vuoden 2024 muutetun talousarvion tulosenuste olisi toteutumassa hiukan alkuperäistä talousarviota paremmin. Lautakunnat eivät ole ilmoittaneet suuria muutoksia vuoden 2024 talousarvioon. Kuntaliiton ennusteiden mukaan verotuloennuste on päivittynyt hieman negatiivisemmaksi ja valtionosuus on päivittynyt hieman positiivisemmaksi. Kaupungin tulosenustetta päivitetään sitä mukaa, kun uutta päivitettyä tietoa on saatavilla. Myös kehystä on syytä tarkastella alkusyksyllä, mikäli valtakunnalliset ennusteet muuttuvat.

Talouden tasapainottaminen, tuottojen ja kuluja tasapainon sekä talouden pitkäaikaisen tasapainon saavuttaminen on merkityksellistä, jotta voidaan turvata palvelutuotanto ja jotta voidaan mahdollistaa tulevaisuuden investointeja. Keväällä 2024 tehdyssä kasvunhallintaohjelmassa on tunnistettu yli 100 toimenpidettä, joiden vaikutus vuoden 2025 toimintakatteeseen olisi 3,3 Meuroa, 1,5 Meuroa vuonna 2026 ja 0,9 Meuroa vuonna 2027.

Toiminnan ja talouden tasapainon huolellista analysointia on syytä edelleen jatkaa. Toiminnan pitkän tähtäimen suunnitteluun panostaminen tuo kaupungille hyötyä myös talouden tasapainotarkastelussa. Toiminnan systemaattisen suunnittelun lisäksi tarvitaan koko kaupungin kattavaa kulutason maltillisena pitämistä pitkäaikaisen tasapainon saavuttamiseksi ja rakenteellisen alijäämän välttämiseksi.

Raision kaupungin vuoden 2026 talousarviokehysten taustaoletukset

Talousarviokehysten tuloarvioon vaikuttavat taustatekijät:

- Väestön oletetaan kasvavan 1,4 % vuosivauhdilla vuosina 2026 – 2028. Kasvua oletetaan olevan niin ikäihmisissä (+65), työikäisissä 19-65 kuin lapsissa ja nuorissa. Suomen väestörakenteen vuoksi Raision oletettu kasvu odotetaan painottuvan kuitenkin enemmän ikäihmisiin. Arvioitu väestökasvu on varsin iso, mutta vastaa viimeisten vuosien kasvukehitystä.
- Väestön kasvu vaikuttaa kunnallisveron arvioituun kehitykseen ja epäsuorasti myös kiinteistöveroon.
- Väestön kasvu ja sen painottuminen eri ikäkausiryhmiin vaikuttaa kaupungin valtionosuuksiin. ”Lapset ja nuoret” ikäryhmän kasvu kasvattaa valtionosuuksia, mutta lisäävät vastaavasti palveluiden kysyntää ja näin ollen kustannuksia.

- Verotulot kasvavat 3,78 % tai 2,4 milj. euroa suhteessa TA 2025. Verotulojen kasvu perustuu tuloveron ja yhteisöveron osalta Kuntaliiton toukokuussa julkaistuun ennusteeseen. Ennustetta on päivitetty väestön kasvun osalta. Kiinteistöveron vuosittainen kasvu on arvioitu olevan 1 %. Verotuloarviossa ei ole muutoksia veroprosenteissa.
- Valtionosuudet kasvavat 15,8 % tai 2,5 milj. euroa suhteessa TA 2025. Valtionosuuksien kasvusta peräti 1,9 milj. euroa tulee siitä, että verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus kasvaa.

Talousarviokehityksen menoarvioon vaikuttavat taustatekijät:

- Väestön kasvu nostaa palveluiden kysyntää ja siten myös kustannuksia
- Inflaation on arvioitu olevan vuonna 2026 1,6 %
- Kuntien peruspalveluiden kustannusindeksi kasvaa vuonna 2026 3,2 %
- Henkilöstökustannusten arvioidaan kasvavan vuonna 2026 3,18 % suhteessa vuoden 2025 henkilöstökustannuksiin

Taustaoletusten valossa vuoden 2026 kaupunkitasoinen tulos ilman mahdollisia veroprosenttien muutosta toteutuisi seuraavasti:

Tuloslaskelma milj. euroa	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Ennuste 2025	Kehys 2026
Toimintatuotot	-18 834	-18 898	-19 721	-21 268
Toimintamenot	80 797	89 627	89 285	93 999
Toimintakate	61 963	70 729	69 564	72 730
Vuosikate	12 591	7 087	6 959	9 606
Tulos	1 420	-1 848	-1 976	-407
Yli - alijäämä	220	-1 111	-1 239	1 066
Taseeseen kertynyt yli- / alijäämää	33 833	32 722	31 483	32 549

Vuonna 2026 kaupungin tulos on kehyslaskelmassa 0,4 milj. euroa negatiivinen ja ylijäämäksi muodostuu 1 milj. euroa.

Lautakunnille on annettu alustava, ohjeellinen kehys, jotta toimialojen/lautakuntien talousarviotyö on voitu aloittaa. Lautakunnittaista kehystä päivitetään ja tarkennetaan tarvittaessa elo-syyskuussa koko kaupungin kehyslaskelman tarkentuessa (esim. laskelmiin vaikuttavien tekijöiden, kuten verotuloennusteiden ja valtionosuuslaskelmien muuttuessa).

Alustavaksi, ohjeelliseksi lautakuntakohtaiseksi raamiksi kh ehdotti seuraavaa:

LAUTAKUNNAT	TAM 2025			KEHYS 2026			MUUTOS			MUUTOS %		
Ulkoiset tuotot ja kulut, euro	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto
Kaupunginhallitus	7 465 578	-16 982 434	-9 516 856	8 720 093	-18 232 796	-9 512 703	1 254 515	-1 250 362	4 153	16,8 %	7,4 %	0,0 %
KH, konserni	1 768 823	-7 695 238	-5 926 415	2 094 823	-7 997 197	-5 902 374	326 000	-301 959	24 041	18,4 %	3,9 %	-0,4 %
KH, kaupunkikehitys *	5 696 755	-9 287 196	-3 590 441	6 625 271	-10 235 600	-3 610 329	928 516	-948 404	-19 888	16,3 %	10,2 %	0,6 %
Lupalautakunta	841 660	-1 512 989	-671 329	897 423	-1 548 918	-651 495	55 763	-35 929	19 834	6,6 %	2,4 %	-3,0 %
Infralautakunta	5 439 060	-22 760 261	-17 321 201	6 308 709	-24 129 728	-17 821 019	869 649	-1 369 467	-499 818	16,0 %	6,0 %	2,9 %
Sivistyslautakunta	3 582 137	-44 100 549	-40 518 412	3 750 517	-45 970 217	-42 219 700	168 380	-1 869 668	-1 701 288	4,7 %	4,2 %	4,2 %
Vapaa-aikalautakunta **	1 569 550	-4 270 290	-2 700 740	1 591 693	-4 117 161	-2 525 468	22 143	153 129	175 272	1,4 %	-3,6 %	-6,5 %
Koko kaupunki	18 897 985	-89 626 523	-70 728 538	21 268 435	-93 998 820	-72 730 385	2 370 450	-4 372 297	-2 001 847	12,5 %	4,9 %	2,8 %

Infralautakunnan talousarvioehdotus

Infralautakunnan talousarvioehdotuksen käyttötalousosa sisältää koko lautakunnan toiminnalliset tavoitteet, määrärahaesitykset ja olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot. Lisäksi palvelujen osalta on esitetty tehtävät ja toiminta vuonna 2026 määrärahaesityksineen.

Talousarvion laadinnassa on huomioitu toiminnan muutokset vuonna 2026 sekä yleiskustannusten nousu. Vuodelle 2025 päätettyjä talouden tasapainottamistoimenpiteitä jatketaan vuonna 2026. Toimenpiteiden suuruus on infralautakunnan osalta 0,85 M€ (vuonna 2025 päätetyt toimenpiteitä jatketaan vuonna 2026).

Talousarviokehikseen sisältyy uusien kohteiden (Kuloistenniityn päiväkotia ja Tiedonpuiston koulu) käyttökustannukset; Kuloistenniityn osalta myös 1 kpl henkilöstölisäys ruokapalveluihin.

Joukkoliikenteen osalta kustannukset vuodelle 2026 on arvioitu, koska joukkoliikennelautakunnan talousarvioseminaari on vasta syyskuun lopulla infralautakunnan TA-kokouksen jälkeen. TA26-esityksessä joukkoliikenteen kustannusten kasvu vuodelle 2026 on 400 000 euroa.

Infralautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2026 alittaa raamin tulojen osalta 0,06 milj.euroa. Menojen osalta raami ylittyy 0,4 milj. eurolla. Nettovaikutus on 0,5 milj. euroa.

Valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian kokouksessaan 15.9.2025. Infralautakunnan kokousaikatauluun mennessä ei saatu päivitettyä uutta strategiaa, joten esitetyt tavoitteet perustuvat edelliseen strategiaan. Näiltä osin taulukot päivitetään seuraavassa infralautakunnan kokouksessa 28.10.2025.

Käyttöomaisuus

Talousarvion investointisuunnitelma sisältää esitykset käyttöomaisuusirtaimistohankinnoista. Käyttöomaisuuteen sisältyvä irtaimisto käsittää irtaimiston, jonka hankintakohtainen hinta on yli 10.000 euroa (alv. 0 %). Hankintaa vastaava määräraha merkitään talousarvion investointisuunnitelmaan käyttötaloudesta erillisenä määrärahana. Käyttöomaisuusirtaimiston TA2026 hankintaesitykset ovat yhteensä 220.000 euroa.

Investointisuunnitelma

Oheismateriaalin kohdassa kaksi on esitetty investointisuunnitelma, joka sisältää infralautakunnan sitovat kunnallistekniikan ja tilapalvelujen hankkeet. Investointisuunnitelmassa kunnallistekniikan hankkeisiin sisältyvät vain katujen rakentamiseen ja saneeraukseen kuuluvat osuudet ilman vesihuoltoa. Vesihuollon hankkeista päättää Raison Vesi Oy. Kunnallistekniikan esitetyt investoinnit ovat 9,3 M€ ja talonrakennuksen 26,2 M€. Vuoden 2026 investointiesitys on yhteensä 35,5 M€.

Riskienarviointi ja hallinta

Infralautakunnan riskienarviointi ja hallinta on esitetty oheismateriaalin kohdassa kolme.

Uudet vakanssit

Infralautakunnan talousarvioehdotukseen ei sisälly uusia vakansseja vuodelle 2026.

Esittelijä

Tekninen johtaja Timo Oja

Päätösehdotus

Infralautakunta hyväksyy oheismateriaalina olevan vuoden 2026 talousarvioehdotuksen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Strategisten tavoitteiden osalta uuden kaupunkistrategian mukaiset päivitetty taulukot käsitellään seuraavassa infralautakunnan kokouksessa 28.10.2025.

Päätös

Arto Jokinen saapui kokoukseen klo 17.11 tämän asian käsittelyn aikana.

Tuula Muukkonen ehdotti puheenjohtaja Tuija Ason, Niko Dahlgrenin, Seppo Kalliotien ja Jasmin Nisusen kannattamana hankkeen 3203, keskustan kehittäminen 150 000 €, poistamista talousarviosta.

Infralautakunta päätti yksimielisesti poistaa hankkeen talousarvioehdotuksesta.

Muilta osin infralautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti ja lähettää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Pidettiin kokoustauko tämän asian aikana klo 19.03 – 19.10.

Infralautakunta 28.10.2025
966/02.02.00/2025

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Infralautakunnan talousarvioehdotusta on päivitetty 23.9.2025 kokouksen jälkeen seuraavasti:

Strategiset tavoitteet
- tavoitteet on päivitetty vastaamaan uutta kaupunkistrategiaa

Käyttötalous

- joukkoliikenteen kustannukset vuodelle 2026 on korjattu
- ruokapalveluista puuttui sisäistä tuloa n. 400 000 euroa (Lukio)

Investoinnit

- keskustan kehittäminen-hanke poistettu (150 000 eur)
- kunnallistekniikan investointien hankekohtaiset perustelut 2026 – tekstiä tarkistettu

Lisäksi korjauksia on tehty eurotaulukoihin (muutokset vihreällä), investointien tekseihin (summakorjaukset) sekä talonrakennusohjelman projektinumeroihin.

Esittelijä

Tekninen johtaja Timo Oja

Päätösehdotus

Infralautakunta hyväksyy oheismateriaalina olevan vuoden 2026 tarkistetun talousarvioehdotuksen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös